

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — 1.
Vidéken " 8 K., " 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint.
az udvarban háttal.

Katonai létszámemelés.

Már készen is van.

Csak az ország nem tudja.

Debrecen, március 7.

Beavatott politikai körökben tagadják, hogy az ujoncjutalékok emelni akarná a kormány. Többször nyilatkozott erről Wekerle Sándor miniszterelnök is, de mindig kitért a határozott és félreérthetetlen nyilatkozat előtt. Beismerte, hogy a létszámemelés szükséges, de hogy mikor és mily arányu lesz az, arra nézve kijelentette, hogy arról még nem tárgyaltak.

Furcsa dolog. Hát komoly katonai kérdésekről tárgyaltak már valaha a magyar kormányok bármelyikével is? Soha. A legridegben kezelt jog volt az mindig. A magyar kormány csak a pénz- és ujonc előteremtésére nézve teljesítette mindig a legfőbb haduri parancsot. A pénz és vér megajánlása csak az alkotmányos látszat külső formája.

Minden jel arra vall, hogy még ebben az évben előállanak az ujoncjutalék felemelésének ügyével. Még a formáját sem tudják, hogy álljanak elő vele. A szükségesség látszatára keresik az okot és talán még arra is képesek, hogy a diplomáciai konfliktus komédiáját eljátszák, sőt utána még mozgósítási hadgyakorlatot is rendeznek, amely után a véderő gyöngeségével állanak elő és akkor a megszeppent parlament szó nélkül megszavazza az ujonc-többletet.

Hogy ez nem üres beszéd, annak kézzel fogható bizonyítékai a most folyó sorozások eredményei. Debrecenben például ma fejezték be a fősorozást. Besoroztak 216 debreceni legényt. (Ebbe nincs beleszámítva a vidéki illetőségű 57 hadkötelesből besorozott 11 legény.) Csak az előző évi sorozási eredményeket kell ismerni, hogy

tisztán láthassa mindenki, hogy már a főlemelendő létszám arányában soroztak. Az 1905. évi (az obstrukció miatt 1906-ban soroztak!) sorozásnál csak 193 embert soroztak be, pedig ugyancsak szükség volt a katonára. Már az 1906. évi ujoncok száma (az utóállításokkal és pótsorozásokkal együtt) csak 163 volt.

Most egyszerre 216 legényt vettek be, pedig az utóállításokon ez a szám 240-re fog növekedni. A hol már bevégezték a fősorozást, mindenütt hasonló eljárást tapasztaltak a sorozó bizottságok részéről. Hétfőn kezdődnek a sorozások Hajdúvármegyében és folytatódnak Bihar-megyében északi járásaiban, amelyek a debreceni hadkiegészítő parancsnokság kerületébe tartoznak. Majd ki fog tűnni, hogy mennyit soroznak be és az emelkedésből ki lehet számítani majd, hogy az ujonclétszámemeléssel mennyi jut a debreceni hadkiegészítő területére. Akkor aztán hiába fognak tagadni.

De nagy kiábrándulás lesz a következménye!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Elnök: Justh Gyula.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor, Günther Antal, Zichy Aladár gróf, Josipovich Géza.

Elnök: Megnyitja az ülést és felolvastatja a tegnapi ülés jegyzőkönyvét. Az irományok bemutatása után harmadszori olvasásban elfogadták az állami számvéviszék szervezetének módosításáról, a balatoni vasút kiépítéséről szóló s a három haigai egyezmény bocikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat. Hozzájárulás végett valamennyit átküldik a főrendiházhoz.

Elnök: Következik a nemzetiségi törvény módosítását kérő feliratok folytatógos tárgyalása.

Az izgatók ellen.

Lázár Zoárd: Nem tartja célravezetőnek e kérvényeket, mert nem elég az, ha a nemzetiségi törvényt módosítjuk. El kell törölni ezt a törvényt. (Helyeslés.) Foglalkozik az aradmegyei nemzetiségi képviselő viselt dolgaival s azt mondja, hogy ezek folyton az alkotmány tiszteletét és hazafisá-

got hangoztatnak, de amellet folyton izgatnak a magyar állam ellen. A románság azonban nem azonosítható a Bredecenai Coriolánokkal, mert az oláhság tudja, hogy mindenét, jogát és szabadságát Kossuth Lajosnak köszönheti.

Felkiáltás: Meg is hálálta!

Lázár Zoárd: Tapasztalatból mondja, hogy némely oláh községben Kossuth hálála napján meghúzzák a lélekharangot. Egy ilyen községben megtörtént, hogy az egyházközség elnöke, aki ügyvéd, a harangzugás hallatára rohant a templomhoz, hogy beszüntesse a harangot. (Felkiáltások: Gyálázat!) A kérvényi bizottság javaslatához hozzájárul, mert most nem lehet egyebet tenni. (Helyeslés.)

Pop Cs. István: Személyes megtámadtatás címén kér szót és visszautasítja Lázárnak azt a vádját, mintha ő valamikor is a magyar állam ellen izgatott volna. Ez nem igaz. Ami pedig a darabantokkal való cimboráskodást illeti, hát ez sem áll. Éppen annyira cimboráskodott a darabantokkal, mint Aradmegye törvényhatósági bizottságának többi tagjai.

Az oláhok oszárjárja.

Szuosu János: Lázár beszéde nagyon elkalandozott a valóságtól s azért kénytelen vele foglalkozni. Ő sohasem mondta, hogy aradmegyei közgyűlésen a királyról, hogy császár! (Zaj.)

Lázár Zoárd: Benne volt a Tribunában!

Szuosu János: Nyilvánvaló a Lázár rosszhiszemősége, mert hiszen ő jelen volt azon a közgyűlésen s hallotta az ő beszédét. A Tribuna akkor nem irt igazat! (Nagy zaj.) Azzal vádolták meg őket, hogy annak idején támogatták a katonai létszámemelésre irányuló akciót. Ez nem felel meg a valóságnak, ha azonban majd a mai kormány áll elő a létszámemelés ügyével, ezt a többség feltétlenül meg fogja szavazni! (Mozgás.)

Felkiáltások balról: Hallatlan gyanúsítás! Ezt már nem lehet törni!

Elnök: Most a kérvényekről van szó és nem a létszámemelésről. Ha így folytatja a képviselő ur, megvonom a szót. (Helyeslés.)

Baloghy Ernő: Nem lesz létszámemelés!

Elnök: Méltóztassék már a tárgyhöz szólni.

Szuosu János: Engem támadtak, védekezni kell. (Derűtség.)

Elnök: Ne tessék az elnökkel felelni. (Helyeslés.) Amíg a képviselő ur védekezett, addig nem figyelmeztettem, de most másról beszél. Séríti gyanúsítja a többséget. Ez nem védekezés, (Zajos helyeslés.) s ha így folytatja a képviselő ur, megvonom tőle a szót. (Zajos helyeslés és taps.)

Miss Maud Allan

világhírű csodaszép amerikai táncművésznő fellépte ma este az „Arany Bika” szálló disztermében. Jegyek Hegedüs és Sándor könyvker. cégnél Kossuth-u. 11. kaphatók.

A legszebb
brillians és
gyémánt

ékszerek

u. m. Collierek, gyűrűk, függők stb.
gyönyörű új kivitelben

ROSE DEZSÓNÉL

Debrecen, Piac-utca 55.
Elsőrendű bevásárlási forrás.

Maniu Gyula: *Eljen a szent és sértetlen többség!*

Felkiáltás balról: Szentelen fráter!

Szucsú János: A nemzetiségi törvényről beszél, melyet végre nem hajtanak.

A nemzetiségi törvény megváltoztatása megzavarlása volna azoknak, akik megcsinálták. Kéri, hogy a kérdés felett térjenek egyszerűen napirendre.

Brediceanu Koriolán: A többségnek az a terve, hogy lassanként elpárologtassák a nemzetiségi törvény utolsó rendelkezéseit is, de a betűk érvényét fenntartva, hogy így is alap nélkül kérkedjenek a világ előtt a magyarság nagy liberális muszával a nemzetiségek iránt. Ugy veszi észre, hogy akárltányszor baj van idehaza, ha Bécs és a magyarság közt nehéz kérdés kerül döntésre is a vitéz többség érzi, hogy jó erről a világ figyelmét eltéríteni, akkor egyszerre felváltatják a nemzetiségi kérdést a nemzetiségeket kezdik püfölni. Jellemző epizódoként említi, hogy mikor a 1884-ben képviselő jelölt volt, az ő zászlói fehér színűek voltak, az ellenféllel nemzeti színűek. Mivel pedig a faluban több híve nem tüzte ki az itt kortesjelvényként szereplő nemzetiszínű zászlót, pénzbürságra ítélték őket. Kéri, hogy a kérvény felett térjenek napirendre.

A Ház ezután nagy többséggel elfogadta a kérvényi bizottság javaslatát.

Az elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Tolna vármegye feliratánál, hogy a zsidó felekezet is képviselőt kapjon a főrendiházban, az előadó javaslatával szemben dr. **Bakonyi Samu** szólalt fel. Előre bocsájtotta, hogy a függetlenségi és 48-as párt osztatlan hozzájárulásával szólal fel és a párt kívánsága az, hogy a zsidó felekezet is kapja meg az öt megillető képviselőt a főrendiházban. Indítványozza, hogy Tolna vármegye kérvényét a kérvényi bizottság javaslatával szemben azzal adják ki a kormányban, hogy a kérvényben felhozottat megfontolás tárgyává tegye. (Helyeslés. Mozgás a néppárton.)

Buzáth Ferenc (néppárti) nem osztja **Bakonyi** érveit és a kérvényi bizottság javaslatát fogadja el, mert — mondta a néppárt helyeslése közt — ez a kérdés még nem időszerű.

Bathány Tivadar gróf feltétlenül jogosnak tartja a zsidóság kérelmét; **Bakonyi** indítványát fogadja el.

Rátkay László szintén **Bakonyi** indítványához járul, mert a főrendiházi képviselőlethez joga van a zsidó felekezetnek.

Hencz Károly (néppárti) semmi szín alatt nem adja meg a lehetőségét, hogy a zsidóság, mint felekezet, képviselőt nyerjen a főrendiházban. A keresztény egyházak képviselőinek multja van és a zsidóság képviselőinek semmi alapja nincs.

Ugron Gábor szerint a zsidóság ma már a törvényesen bevett vallásfelekezetek közé tartozik, tehát nincs igazán Hencz Károlynak. A kérdés nem is vitás. Minden törvényesen bevett vallásfelekezetet megillet a főrendiházi képviselőlethez joga. Ha a gör. kel. és protestáns egyházaknak megvan ott a képviselőlethez joga, megilleti ez a zsidóságot is.

Hencz Károly félreértett szavait magyarázza.

Herman Ferenc előadó a kérvényi bizottság javaslatát védi és **Rátkay** beszédére felel.

Ezután szavaztak és a Ház nagy többséggel **Bakonyi** indítványát fogadta el.

Ezután a kérvények 22. sorsjegyzőke következett. **Zachariás János** ismertette 58 község feliratát a közbirtokosságok és közlegelők védelme érdekében.

Nagy György a közbirtokossági erdők védelme érdekében szólalt fel, különös tekintettel az erdélyi viszonyokra.

Mezőssy Béla földmívelésügyi állam-

títár megnyugtató választ adott, amelyet tudomásul vettek.

Ezzel az ülés véget ért.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Árvaügyi gyűlése lesz a ref. egyház árvaügyi bizottságának szombaton, március 9-én, délután öt órakor, **Dicsőfi József** lelkész, elnök lakásán.

Az új szegényház. Az Ispótytelepen levő szegényház vegyes bizottsága tegnap délután **K. Tóth Kálmán** lelkész elnökele alatt ülést tartott. A bizottság a modern felszereléseket és az új butorzatot vizsgálta meg és a kívánalmaknak teljesen megfelelő felszerelést átvette.

Távozó esperes. A szomszédos nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye nagytudású, ősz esperese, **Segesváry József**, agg korára és megrongált egészségére való hivatkozással elhagyta az esperesi széket. Az egyházmegye tegnap tartott rendkívüli közgyűlést, amelyen **Domahidy Elemér** elnök mely sajnálatának adott kifejezést az esperes távozása miatt. A közgyűlés egyhangulag kimondta, hogy **Segesváry** esperes érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg és öt tiszteletbeli esperessé választja. A távozó esperes tiszteletére a gyűlés után bankett volt.

Az egyház költségvetése. A református egyház az évi költségvetésének elkészítésével megbízott küldöttség ma, pénteken délután, az egyházi tanácssteremben ülést tart.

A harmadik egyetem.

Debrecen és Temesvár.

Küldöttség a miniszternél.

— március 8.

(Saját tudósítónktól.) A harmadik egyetem elnyeréseért folytatott küzdelem az egyes városok között egyre nagyobb arányokat ölt.

Amikor a küzdelmet nézzük, megnyugtató bennünket, hogy Debrecen a versengésben nemcsak agitációval fejtett ki munkásságot, hanem, hogy Debrecen a többi városok felett anyagi áldozataival is előnyben van.

Tegnap Temesvár nagy küldöttsége járt gróf **Apponyi Albert** kultuszminiszternél, akinek a harmadik egyetemnek Temesvárott való létesítéseért feliratot adott át dr. **Telbisz Károly** polgármester.

A terjedelmes felirat főként arra az álláspontra helyezkedik, hogy az egyetemet nemzetiségielől lakott vidéken kell elhelyezni. Hogy Temesvár ugyancsak nemzeti-ségi vidék, az tény, de az is bizonyos, hogy magyarosítani a népiskolában kell és lehet, nem pedig az egyetemen.

Hogy milyen kulturális város Temesvár, arra a felirat elősorolja még a kisdudóvodákat is. Persze ezen a téren is mögötte marad Debrecennek.

Egyleteivel, bankjaival való kérdésére annyit jegyzünk meg, hogy abban — főleg bankokban — nekünk is van részünk bőségesen.

Azt mondja a felirat, hogy Temesvár üzleti, kereskedelmi és forgalmi tekintetben fölülmulja Debrecent. Ebben ugyan téved-

nek a temesváriak; de ha ez igaz volna is, akkor is ezek a dolgok még nem predestinálnak egyetlen várost sem az egyetemre.

A magyar faj számbeli erejét is szaporítani kell a Délvidéken — mondja a felirat. Csak nem az egyetemen akarják szaporítani a magyarokat a temesváriak?...

Panaszolja a felirat, hogy a Délvidéknek nincs főiskolája. Ez igaz, ámde ez maga a cáfolata a felirat egy másik állításának, hogy tudniillik a műveltségi fok náluk magasabb, mint itt mifelénk, vagy a Királyhágón túl eső részeken.

Ilyen adatokkal szolgál a felirat, amely fölötté alkalmas a miniszter félrevezetésére.

A miniszter a küldöttségnek olyan választ adott, amely nem a legnagyobb örömet keltette a temesváriak között. **Apponyi** ugyanis a feliratot átadó küldöttségnek kijelentette, hogy méltányolja Temesvárnak a harmadik egyetemre való jogosultságát, csak hogy Magyarország több más, nagy vidéki városának is jogosult igényei vannak, mint egyes vidéki központoknak. Amely város most első ízben és egyelőre a versenyből lemarad, az csak a halasztás kárát szenved, mert egy harmadik egyetem fölállításával hazánkban és a művelt, tudós pályára készülő ifjuságnak igényei kielégítve nincsenek.

VIDÉK.

Öngyilkos urasszony. Aradról táviratozzák: **Özvegy Grabner Pálné**, gazdag bornyagykereskedő özvegye ma reggel lakásán az ablakra felakasztotta magát s mire észrevették, meghalt. Az 54 éves urnő, ki már napok óta buskomor volt, tettét idegessége miatt követte el.

Patkányok a bölcsőben. Kerőpaták községben — mint **Csikszeredáról** jelentik — majdnem elpusztítottak a patkányok egy csecsemőt. Egy székely házaspár hetek óta mindig arra ébred, hogy a bölcsőben fekvő, alig fél éves gyermekük kínosan nyög és sír. A szülők semmi rosszat sem sejtettek, de végre megfigyelték ezt a különös jelenséget. Néhány nappal ezelőtt újból megisméltődött az eset s amikor a kis gyermek a bölcsőben éktelen sírásra fakadt, a szülők gyorsan világot gyújtottak s iktózzattal láták, hogy a bölcső körül és a csecsemőn valóságos hemzsegnék a patkányok. A szülők úgy segítettek a veszedelmen, hogy másnap éjjel a bölcsőt a szoba gerendázatahoz kötötték.

Vérbosszu. Nagyváradról táviratozzák: **Kakad**, biharmegyei községben **Szkiba Sándor** gazdát fejszével agyonverték. **Szkiba** felesége, **Álmos Mária**, férjét védve, szintén halálos sérüléseket szenvedett. A tetteseket a csendőrség elfogta. A gyilkosság oka valószínűleg oláh vérbosszu.

A Fürediek hangversenye.

Sándor Erzsi Debrecenben.

A sok kisebb zenei esemény után valószínűleg oázisként fog hatni az a magas színvonalu hangverseny, melyet a Füredi testvérek rendeznek március 17-én d. u. 5 órakor a **Bika** szálló dísztermében. Immár örömmel jelenthetjük bevezézt tényként, hogy a hangversenyen közre fog működni

Ségszezs, vízvezeték, szivattyú, Wilhelm és Weinberger Javítások átalakítások és fürdő berendezési szerelők Debrecen, Hatvan utca 4. szám alatt. pontosan, olcsón vállaltatnak.

Sándor Erzsi, a budapesti m. kir. Operaház tüneményes hangú, bájos, ifjú művésznője. Azonkívül játszott fog Fűredi Sándor Szatmárról, ez a kiváló hegedűművész, akinek művészeténél csak a szerénysége nagyobb és a ki pár év előtti szereplésével a debreceni közönség osztatlan tetszését megnyerte.

A műsor nemcsak magas művészi színvonalánál fogva, hanem bámulatos gazdagságánál és változatosságánál fogva is figyelemre méltó és valóban mindenki fel fogja találni azt, ami iránt különösbbe érdeklődik és a miben leginkább gyönyörködik.

Sándor Erzsi legfényesebb műsorából fog több, igen élvezetesnek ígérkező ének-számot előadni, az ő utólréhetetlen művészetével.

Fűredi Sándor hegedűn, Fűredi Samu gordonkán adnak elő solo darabokat. Azonkívül a Fűredi testvérek előadják a Jámbor-féle vonósnégyest, melylyel legutóbb Belgrádban arattak nagy sikert, azonkívül Mendelssohn D moll zongoratrióját, melyben a zongorarészt Benkő Sándor zongoraművész látja el.

Ehhez a műsorhoz valóban nem kell kommentár, mert önmagát dicséri.

A hangverseny iránt, mely d. u. 5 órakor lesz mérsékelt helyárrakkal, óriási érdeklődés nyilvánul. Jegyek Hegedűs és Sándor cégnél jegyezhetők elő.

VÁRMEGYE.

Sorozás a központi járásban. Hajdúvármegye központi járásában hétfőn, e hó 11-én kezdik meg a fősorozást, amely 4 napig, 14-éig tart. A járáshoz tartozó községekben a hadkötelesek száma a következő: Balmazújvároson 343, Mikepércsen 49, Tiszacsegén 124, Hajdusámsonban 140, Vámospéresen 88, Egyeken 150. A fősorozást megelőzőleg a katonai nyilvántartás vizsgálata szombaton lesz.

Növendékek hangversenye.

Estély a Bika disztermében.

— március 8.

Már több év óta nagy sikerrel buzgólkodik a zeneoktatás terén Debrecenben Ehrlich József zenetanár, aki tegnap előrehaladott növendékeivel az Arany Bika szálloda disztermében tartott sikerült hangversenyt. Erre az alkalomra egészen megtelt a nagyterem, ahol különben a műsor tartalma alatt sűrűn hangzottak a tetszésnyilvánítások.

Mascagni intermezzójával nyitották meg az estélyt s a szereplők játékkal mindannyian nagy készütséget árultak el.

Kedves jelenet volt, mikor Müller Lilike, aki még nem több nyolc évesnél s mindössze fél éve tanul, zongorán előadta Beker Születésnap reggelén című művét. Apró ujjacskáival biztosan fogta a hangokat s tetszésnyilvánításokkal vették körül.

Utána Vásáry Katica zongorajátéka keltett figyelmet, majd Czeglédy Béla hegedűjatekával tett bizonyosságot haladásáról.

Fekete Margitka nemcsak kedves kis jelenség volt a pódiumon, hanem ügyes zongorajátékos is. Ascher Takarodóját színesen játszotta. Különösen játéka önállóságával tűnt fel s kedves kis zongrajátzókat ritkán érő kitüntetés volt részére a nagyon zajos tapsvihar.

Epp így nagyon tetszettek Rosenberg Gyula zongorajátékával, valamint Gyarmathy Miklós hegedűjatekával, akit igen ügyesen, élvezetettel nyújtó játékaival kísért zongorán Gyarmathy Mariska.

Fölötte kellemes műsorszám volt Truasz Vizesése, amelylyel Fekete Kálmán brillírozott. Játékában nemcsak gyakoroltság, de izlés is volt, aminek pompás technika simult. Természetesen nagyon megtapsolták. Nagy sikere volt Balogh Irénkének,

aki mazurkát játszott zongorán, még pedig finoman, kellemesen. Fráter Sándor Ábrámyinak Hunyadi ábrándját adta elő zongorán, meglepő készütséggel s játéka után igen szép reményekre jogosít. Méltán illette meg a zajos taps.

Vásári József gordonkajátéka élvezhető volt, ugyszintén Gyarmathy Mariska zongorajátéka is, aki Liszt Rapsodiáját játszotta olyan hatásosan, hogy percekig tapsolták. Hasonló volt Leskó Margit zongorajátéka. A billentyűkkel biztosan bánt és élénk, kifejezésteljes tudta tenni játéka.

Pacelt Emma Magyar ábrándja fölötté tetszett. Tökéletes technikával, izléssel, tetszés mellett játszott.

Percekig tapsolták Balogh Mariskát, aki hegedűn adta elő Schumann Ábrándját. Tehetséges növendék, a hurok felett máris tud uralkodni s játéka nyomán hangulat támad. Kocsár Ilonka zongorajátékában a világos, áttetsző technika teljes mértékben érvényesült.

Vásáry István hegedűjatekával lepte meg a közönséget, míg a Szikszay Mái zongorajatekában a kifejlett technikát bámulta a közönség. Végül a Balogh testvérek ügyesen, színesen játszották el a Rákóczi indulót.

Különösen említést érdemel a növendékek bátor fellépése, a hangverseny-pódiumon tanusított otthonosság, eredményes haladás úgy, hogy csaknem minden számot meg kellett ismételn. Ehrlich József szorgalmas oktatásának kiváló eredménye volt ez s az ő buzgólkodásától sok szép eredményt várhat a zenéért lelkesülő serdülő ifjuság.

A VÁROSHÁZARÓL.

Eladott városi lovak. A hortobágyi ménésből 7 lovat adott el a város. Az eladott lovak 5-6 évesek és 650-740-800 koronáért — jó áron — kelttek el, összesen 5050 koronáért.

Meghosszabbított hivatalos órák. A városi adóhivatalnál nagyon felhalmozódott a munka, miért is Csóka Samu tanácsnok rendelete folytán délután 4-6 óráig is tartanak hivatalt.

Befejezték a faárverést. A város gazdái hivatal a Péterfia-utcai temetőben befejezte a kivágott ákácok árverését. A kivágott ákácok árban 6686 korona 50 fillér folyt be; a vágatás 993 korona 75 fillérbe került, tehát a házipénztár tiszta haszna 5692 korona 75 fillér.

Tanácskozás a villamos telep ügyében. A villamstelep építésére vonatkozó szerződések megkötése ügyében tegnap délelőtt és délután tanácskoztak a városházán. A tanácskozásokon részt vett Hollós József műszaki tanácsos is, a kereskedelmi miniszterium kiküldöttje, aki az éjjel vissza is utazott Budapestre, miután az építkezésre vonatkozó szerződések feltételeit a bizottság megállapította.

Meghosszabbították a zárórát.

Mulathat Debrecen.

— március 7.

(Saját tudósítónktól.) Sok zavarának, oktalan zaklatásnak volt már okozója Debrecenben, hogy a mulatóhelyek zárórája nem volt végleg megállapítva. Örökös panaszok voltak a közönség köréből is, a kávéosok és vendéglősök köréből is. A záróra dolgát mindig két-három hónapra állapította meg a főkapitány.

A legutóbbi határidő most járt le és a záróra végleges megállapítása céljából Végh Gyula rendőrfőkapitány a kávéosokkal és vendéglősökkel folytatott megbeszélés után

a fennálló szabályrendelet alapján most döntött abban a kérdésben, hogy meddig mulathat Debrecen népe.

E szerint a négy első rendű kávéház reggeli öt óráig nyitva tarthat, a zenélés azonban nyitott ajtók mellett két, zárt ajtók mögött négy óráig szabad.

A többi tizenöt kávéház tulajdonosa is nyitva tarthatja üzletét hajnali öt óráig, de a zenélést éjjelig, illetve zárt ajtóknál két óráig engedi meg a főkapitány.

A korezmákra és vendéglőkre nézve az eddigi hatósági intézkedés marad érvényben. A korezmák éjjeli tizenkét óráig tarthatnak nyitva, s ugyanaddig muzsikálhatnak is. A vendéglők zárórája éjjeli két óra, zenélesi határidő tizenkét óra. A vendéglősöknek azonban esetről-esetre kérve engedélyt adhat a főkapitány a hét bizonyos napjain a reggelig való nyitvatartásra.

Megjegyzendő, hogy a zenélés este nyolc óránál előbb nem kezdődhetik.

Ez a rendelet visszamenőleg e hó elejétől kezdve lépett életbe és most már mulathat Debrecen népe kivilágos kivirradtig.

SZÍNHÁZ.

Nebántsvirág. Kellemes színházi est kedves emlékeivel távozott tegnap a színház közönsége. Tollagi Adolfot, a népszínház kitűnő komikusát látta a Floridor szerepében. A művész, aki diadalainak utját azon a színpadon kezdte meg, ahol tegnap este pajkos jókedvvel, kedélylyel, aranyos humorral játszott, Debrecen közönségéből egy igen tekintélyes csoport részéről kapta meg a lelkes tapsvihart és elismerést. Mellette Főti Frida tette magát érdemessé legbőségesebben a közönség elismerésére. Kedvesen játszott, szépen énekelt s a publikum tün-tetőleg tapsolta.

Tollagi Adolf második fellépte.

Ma lép fel Tollagi Adolf, a budapesti népszínház kiváló művésze másodsor, mint vendég. A szegény Jónathán operett címszerepében. Kivüle részt vesznek Radó Anna, Lónyai Piroska, Karacs, Arkossy, Deésy, Sarkady, Szabó Gy. stb.

Vasárnapi előadások. Vasárnap d. u. 3 órakor mérsékelt helyárrakkal színi kerül Herczeg Ferenc remek színműve: a Dolovai nábob leánya, melyben Biliczky kadetot Zilahy játsza. Este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal, Tollagi Adolf utolsó felléptével színi kerül Lukács Sándor kitűnő népszínműve: a Vereshaju, a címszerepben Lónyai Piroskával. A többi szerepek is mind elsőrendű kezekben vannak.

Két új népdal. Papp Géza ev. ref. hittanhallgató „Volt nekem egy szép virágom” és „Az igaz gyöngy mélyen terem” című két remek népdalt Arkossy Vilmos vasárnap, folyó hó 10-én este a „Vereshaju” című népszínműben el fogja énekelni.

A Drótostót. Holnap kerül színi kerül Lehár pompás operettje, melyben Zsuszka tót leányt Lónyai Piroska játsza. Tollagi mint Pfefferkorn hagyma-kereskedő lép fel a darabban. A többi szereplők Főty Frida, Karacs, Bay, Sarkadi, Szakácsné, Szabó Gy.

LEGSZEBB KALAPOK FEKETENEL

Az ipartestület a múlt hóban

Az előljáróság ülése.

— március 8.

(Saját tudósítónktól.) Az ipartestület múlt hónapban történt eseményeinek és a folyó ügyeknek elintézése céljából tegnap

tartotta meg az előjáróság havi rendes ülését, amelyen Dávidházy Kálmán alelnök elnökelt.

Az ülésen a titkári jelentések kapcsán foglalkoztak az ipartestület évi jelentésével, amelyet elfogadásra ajánlanak a közgyűlésnek.

Dr. Tóth Kálmán titkár a múlt hónapban lefolyt kamarai választások eredményéről számolt be. Az előjáróság megelégedéssel vette tudomásul, hogy a választási küzdelemből az ipartestület jelöltjei kerültek ki győztesen.

Egyes iparágak sérelmének orvoslása felől tanácskoztak. Így szó esett a henteseknek ama régi kérelméről, hogy a városi tanács sertéskonzumvásárt létesítsen. Az előjáróság újból megsürgeti a kérelmet.

A munkaadók szövetségének szakosztályonkénti megalakulását örömmel látja az előjáróság. A múlt hónapban különben jobban két szakosztály alakította meg a szövetséget.

A Takaré- és Hitelintézet az elaggott iparosok alapja javára 20 koronát adományozott, amiért az előjáróság jegyzőkönyvi kesztonet szavazott az intézetnek.

A tanonciskolai téli tanfolyam záró vizsgálatai e hó 22-én és 23-án lesznek. Az előjáróság megbizta az elnökséget, hogy a vizsgálatokon képviselje a testületet és az arra érdemes tanoncokat tanulságos könyvekkel jutalmazza.

Az ipariskola igazgatósága tandíjhatalékok miatt, a főkapitányság pedig a büntetéspénzek miatt gyakran visszatartja a tanoncok bizonyítványait és ez által a tanoncok felszabadítását megakadályozzák. Az előjáróság ezt sérelmesnek és jogtalannak tartja és mivel ez a tanács intézkedésére történik, átiratban kéri a városi tanácsot, hogy szüntesse meg ezt a lehetetlen, káros helyzetet és utasítsa az ipariskola igazgatóságát, hogy a tanoncoknak a bizonyítványt minden esetben szolgáltassa ki.

Személyi ügyek elintézése után az ülés este hét órakor véget ért.

UJDONSÁGOK.

Debreceni tájékoztató.

Főiskolai olvasóterem (Collégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. Főiskolai anyakönyvtár (Collégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. Főiskolai muzeum (Collégium) nyitva vasárnap de. e. 10-12. — Városi muzeum (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12-ig. — Csokonai ereklyetár (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — Gőzmozgató tanszermuzeum (Hatvan-u. 23.) nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. — Zenede Csepő-utca 20. — Tornacsarnok. Péterfia-utca 76. Kéz- és szövőműhely. Kereskedelmi iskola. Nyitva Szerda és Szombat d. u. 2-5. Siketnema tanintézet. Csapó-u. Vétőmag vizsgáló állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Dohány kísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Vegykísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Kórház. Péterfia-u. végén, betegök d. u. 2-4-ig látogathatók. Női kórház. Attila-tér. Gyermekmenhely. Mester-u. végén. Margit fürdő telep. Péterfia-u. Vizsgálatintézet. A nagyerdőn. Dohánygyár. Attila-tér. M. Á. V. műhely. Állomás. István malom. Péterfia-u. Stern kefégyár r.-t. Vénkert. Falk kefégyár. Miklós-u. végén. Gebauer ércokoporsó gyár. Homokkert. Erőtakarmánygyár. Margit fürdő telep.

* **Kinevezés.** Günther Antal igazságügyminiszter dr. Hajdu Györgyöt, a debreceni ügyészség kerületébe beosztott bírósági aljegyzőt a debreceni ügyészséghez ügyészségi megbízottul nevezte ki.

* **Diószegi-émléknapp.** Abból az alkalomból, hogy a Csokonai-kör Diószegi Sándort, a magyar növénytan megalapítóját ünnepelni készül, a Magyar Természettudományi Társulat elhatározta, hogy e hó 22-én Diószegi emléknappet tart, amelyen az emlékbeszédet dr. Barcsa János debreceni tanár tartja.

* **Kántori próba.** Ma este és holnap, szombaton délelőtt a Deák Ferenc-utcai izr. templomban Fischer Henrik bécsi kántor próbaelőadást tart.

* **Esküvő.** A debreceni ujságírói kar tehetséges tagja, Balassa Sándor tegnap kötött házasságot özv. Szántayné Klótiú leányával. A polgári kötést Oláh Imre anyakönyvvezető végezte s tanuként Székely Imre szerkesztő és dr. Grasz Pál orvos szerepeltek. Az ifjú pár tegnap délután nász-utazót.

* **Virágkoosi korzó.** A Szent Erzsébet nőgyógyászati egyesület tegnap dr. Irinyi Istvánné urnő elnöklete alatt tartott ülésén elhatározta, hogy június hó első felében a nagyerdei uton virágkoosi korzót rendez.

* **Uj segédek.** Február hónapban a következő tanoncok, illetve segédek kaptak felszabaduló oklevelet Debrecenben: Fényi Gábor kőműves, Főrizs Ferenc kártyos, Papp Lajos csizmadia, Kovács János hentes, Kopis József pintér, Csathó Róza női szabó, Papp Zsuzsanna női szabó, Éles Erzsébet női szabó, Károlyi Sándor asztalos, Mészáros Sándor hentes, Pomanovics Gabrielle női szabó, Kovács János lakatos, Gellért András csizmadia, Bartha Bálint kőműves, László József kőműves, Sári Dezső női szabó, Kozma István csizmadia, Gyenge Lajos bádogos és Nagy Lajos csizmadia.

* **Kozma László nyilatkozata.** A napokban Bedőházy képviselő a közoktatásügyi bizottság ülésén úgy nyilatkozott, hogy a tanítók fizetésrendezési mozgalmát idegen elemek befolyásolják a jelenlegi kormány megbuktatása végett. Ez a kijelentés tanítói körökben nagy megütközést keltett. Kozma László, a debreceni tanítói árvaház igazgatója, a magyar tanítók országos bizottságának és az állami tanítók elnöke tegnap erélyes hangon nyilatkozatban utasította vissza e vádat. Hangsúlyozta Kozma, hogy a tanítóság a nemzeti küzdelem alatt mindig elüljárt. Elvárják a tanítók, hogy Bedőházy e harminc ezer emberen esett méltatlan sérelmet reparálni fogja.

* **Leszerelnek a póttartalékosok.** A januárban 8 heti kiképzésre bevonult póttartalékosok, akik a debreceni félfalú, hideg, szellős barakkokban a legirtózatossabb hideget szenvedték át, szombaton fognak leszerelni. A póttartalékosok felett a szokásos szemlélet tegnap tartották meg.

* **Egyenes összeköttetés Debrecen és Erdély közt.** A bihari h. é. vasutak igazgatósága beadványt intézett Debrecen városához, amelyben 150,000 korona hozzájárulást kér a Nagyléta—Székelyhid közt építendő vonalszakasz költségeire. Debrecen érdekelt e vasutépítésben, mert így egyenes összeköttetése lesz Erdélyvel. Már 1900-ban tervezték e vonal kiépítését, akkor 120,000 korona hozzájárulást kértek, de a közgyűlés csak 80,000 koronát szavazott meg. Akkor a dolog abbamaradt. A vasuttársaság most ismét kísérletet tesz, amely reményvel kecsegtet, mert most az érdekelt községek a hozzájárulást megszavazták.

* **Percel Karola gyermek-bálya.** A debreceni intelligens közönség joggal kedvelte meg Percel Karolát nemcsak mint kiváló táncosnőt, hanem mint kitűnő táncoltatót is. Hogy az utóbbi téren milyen jelentős eredményt ért el, arról március 23-án tesz tanúbizonyítást, amikor növénydekeivel fényes, de szorosan zárkórú gyermek-bált rendez a Bika szálloda dísztermében. Az estélyre külön meghívókat bocsát ki s a páholy- és személy-jegyek a jövő héttől kezdődőleg a Molnár Ferenc uri divatáru üzletében lesznek kaphatók.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnak: Székelyhiday Róza ev. ref. 3 hónapos, Szabó Róza ev. ref. 11 éves, Gőz Imréné ev. ref. 82 éves, Makránczy Margit ev. ref. 5 napos, Ruska Béla ev. ref. 5 hónapos.

* **Gyermek a kutyák fogai közt.** Veszedelmes helyzetbe került tegnap Kiss Jánosné 10 éves fiacskája: Miska. Az öklömnyi kis embert az utcán két hatalmas szelindek támadta meg, két tűz közé szorítva a halálra rémült gyermeket. A két dühös állat a földre teperte a kis fiúcskát s egyik kutya jobbra, a másik balra cibálta. A kis gyermek jajveszékélésére az arra haladó Lövinger Dániel sietett segítségül, a ki az összeverezett gyermeket megszabadította a dühös állatoktól. A gyermek szüleinek panaszára a rendőrség vizsgálatot indított.

* **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítettnek az izr. hitközség t. tagjai, hogy a Deák Ferenc-utcai izr. templomban az istentisztelet a további rendelkezésig pénteken este fél 6 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor; szombaton d. u. 4 órakor, köznapokon reggel fél 7 órakor, este háromnegyed 6 órakor fog kezdődni.

* **A betörők nyomában.** Annak a ravaszul kiesztelt betörésnek, melyet három ismeretlen a Klein Sámuel kárára elkövetett, messze szétágazó szárai vannak. A rendőrség nem közönséges, hanem kitanult, ravasz betörőkkel áll szemben. Nemzetközi banda tagjai ezek, a kiknek a lelkén már számos hasonló büntett szárad. A rendőrséghez már több helyről jött megkeresés ellenük, de egyik hatóság sem tudott biztos adatot adni, mely a nyomozás sikerét biztosítaná. Az itteni nagy erélylyel megindult vizsgálat, melyet Mile Pál r. fogalmazó vezet, több eredménnyel kecsegtet. A rendőrség a nyomozás kezdetén, igen helyesen nem ült fel a különféle híreszteléseknek, hanem csupán a biztos adatokra támaszkodott s az eredmény az lett, hogy a vakmerő tettesek neveit sikerült megállapítani. A rendőrség később még azt is megtudta, hogy a betörők a tett elkövetése után megugrottak. A legelső vonattal elhagyták a várost s ahányan voltak, annyi felé mentek, hogy a gyanút még inkább elhárítsák magukról. A rendőrség a megugrott betörők után Dobos József rendőrbiztost küldte ki, aki a tegnapi vonattal el is utazott.

* **Miss Maud Allan táncművésznő** ma esti fellépését óriási érdeklődéssel várja városunk műértő közönsége. Allan kisaszszony produkciója, mint táncprodukció tele van szépséggel, bájjal, gráciával és elragadó tüllel. Ezen kívül minden mozdulata, mint mozdulat, mint ali tud roppant kifejező és arra kétségtelenül alkalmas, hogy az emberek képzeletében a sejtését keltse annak, hogy összefüggő szerves tartalom az, amit ez a merőben új előadási mód nekünk tolmácsolni kíván. Ma este meg fog telni a Bika díszterme olyan nagy, fényes és előkelő közönséggel, minő kevés estén volt. Ezen ritka alkalmat használja fel mindenki, hogy megnézzon olyan táncokat és olyan művésznőt, aminőt nem lesz alkalma egyhamar közönségünknek látni. Nehány vis zamaradt, előjegyzett, jó hely még kapható.

*** Helyőrségváltozások.** Az ez évi helyőrségváltozások Debrecenre vonatkozólag nem tartalmaznak semmi változást, de érdekes jelenség, hogy a galíciai helyőrségeket csökkentik, míg viszont az olasz és a szerb határ felé eső hadtestek nagy megerősítést nyernek. Hogy Olaszországot illetőleg készül valami, annak jele az is, hogy a közös hadsereg tisztjei között könyvet osztottak szét, amely az olasz hadászati viszonyokról szól.

*** Vasuti munkások gyűlése.** A debreceni állami vasuti munkások vasárnap délután 8 órakor, az Otthon-kávéház termében gyűlést tartanak, amelynek napirendjén lesz: az „Emlékiratra adott” válasza Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek; a vasuti ankét és a debreceni üzletvezetőség területén alkalmazott vasuti munkások helyzete.

*** Ki lehet iparosinas?** A szegedi hentes-ipartestület nem engedte meg, hogy egy hentesmester inasnak szerződtesen egy 14 esztendősi fiút, aki csak három elemi osztályt végzett. Főlebbezés folytán a kereskedelmiügyi miniszterhez került a dolog. A miniszter a fiú szerződését megengedte azzal az indoklással, hogy az ipartörvény a felveendő inastól iskolát nem követel, csupán a tizenkettedik életév betöltését írja elő.

*** Több oldalról történt kérdés-kérdés** folytán közöljük, hogy a róm. kath. főgymnásiumban tartatni szokott felolvasásokat és „Vigestélyeket” nem a Szent Erzsébet egyesület, hanem egy kulturális, művészeti, irodalmi és humanus célokat szolgáló bizottság rendezi, amelynek élén dr. Jászai Rezső igazgató tanár áll.

*** Fát lopott a temetőből.** Becses jószág volt a hideg télben a fa. Nem csak a galyakat szedték a szegény emberek, hanem ellopták még a fát is. Egy szegény iparos 7 szál akácfa vitt el a legjavából, a Péterfia-utcai temetőből. A városgazdai hivatal, miután a csósz a lopáson rajta érte, feljelentést tett ellene a rendőrségen. Az olcsó fa így drága lesz.

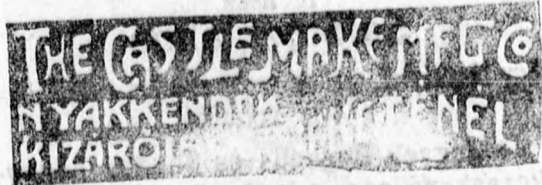
*** Betörő a házmesternél.** Nyitva találta felejteni szobája ajtaját Apagyi Imre Csapó-utca 63. szám alatt lakó házmester, aminek ránézve szomorú következménye lett. Óráját és láncát, melyek a komótra voltak téve, ellopták. A tolvaj ismeretlen.

*** Köszvény, csusz, rheuma ellen** minden eddigi szerek közt legjobb, leghatásosabb a Menthol szesz. Már az első üveg elhasználása rég nem tapasztalt könnyedséget, enyhülést és gyógyulást nyújt. Ára 1 K. Kapható Jóna és Jóna drogeriájában, Debrecen, Kossuth-utca 6.

*** Ezerjó bor, kitűnő ízű, literenként** kapható Márkus Dreher-féle borcsarnokában.

*** Budapestre helyezi át iktató Komáromi M. műhangszerkészítő.** Folkérem a t. zenekedvelő közönséget, hogy iktatómat Piac-utca 63. szám alatt megtekinteni sziveskedjék. Mindkét iktatóhelyiségkiadó.

*** Alföldy Károly tánciskolájában** a tavaszi tanfolyam tolyó hó 12-én kezdődik, kedden délután 6 órakor. Beiratkozni lehet bármely időben, Péterfia 2. szám alatt.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint. telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szelvényi és anyagi részét Bető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

Bakonyi Samu beszéde. Az izraeliták autonómiája.

— március 7.

Dr. Bakonyi Samu a képviselőház mai ülésén tudósítónk telefon-jelentése szerint szóról-szóra a következő beszédet tartotta:

Bakonyi Samu: T. képviselőház! A függetlenségi és 48-as párt, amelynek megbízásából a jelen alkalommal felszólalni szerencsém van... (Felkiáltások jobbfelől: az egész párt megbízásából!)

Hódy Gyula: Igen!

Bakonyi Samu:... a kérvényi bizottságnak álláspontját és javaslatát nem tette magáévá.

Különösen két okból tér el felfogása a kérvényi bizottság álláspontjától. Az egyik az, hogy ezen álláspont elfogadása mellett könnyen a visszautasítás jellegével bírna a párt magatartása, a mi talán annak az éppen nem szokatlan rosszakaratnak nyújtana táplálékot, amely mindig keresve-keresi a vizsaly anyagát. Szerencsére hiába keresi, mert a függetlenségi párt intencióitól távol áll minden olyan felfogásnak istápolása, mely a felekezeteknek akár egymás közötti, akár pedig belső békéjét akarná érinteni és amely ürügyet szolgáltatna arra a feltévére, hogy a függetlenségi és 48-as párt a jogegyenlőség követelményeit magára nézve kötelezőnek nem tartja.

A másik szempont pedig, a miért a kérvényi bizottság javaslatától eltérni kívánunk, az, hogy ezen álláspont elfogadásának könnyen volna az a színezet tulajdonítható, mintha a feliratban helyesen jellemezett állapotok fennmaradása a mi helyeslésünkkel találkozónék. Ki kell jelenem, hogy én ezen állapotok közt nem a főrendiháznak mai szervezetét értem, mert hiszen a jövő kérdése marad az, vajjon a főrendiháznak annak idején aktuálisává váló új szervezése alkalmával a törvényhozás az egyházaknak egyáltalában akar-e képviselőt adni a főrendiházban, hanem értem ezen állapotok alatt, a mint már jeleztem is, azt a helyzetet, amely a feliratban és illetőleg a hozzá csatolt törvényhatósági határozatban igen helyesen elsősorban van kiemelve és a mely eként szól: (olvassa) „A törvényhatósági bizottság indítványát a jogegyenlőség jelvének hódolva, magáévá teszi. Midőn az indítvány értelmében az országgyűléshez, a m. kir. kormányhoz és a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz felirat intézését határozza el, kibővíti ezt ön-elhatározásából folyó azon kérelmének nyilvánításával, hogy az izraelita autonómiája mielőbb rendeztesse.”

Jóllehet ugyanis az 1895: XLVII. t. oikket, amely az izraelita vallást a bevett vallásfelekezetek közé sorozza, nyomon kellett volna követnie az izraelita felekezet szervezésének, ez be nem következett és be nem következhetett, különösen azért, mert annak dacára, hogy összes hazai törvényeink egy zsidó vallásfelekezetet ismernek, mégis az idők folyamán az abszolutizmustól átvett hagyományokat is követve, az emancipációt kimondó 1867: XVII. t. c. dacára és dacára magát a receptiót törvénybe iktató törvényhozási intézkedésnek, a többnyire hatalmi szempontokból, sokszor tájékozatlanságból keletkező közigazgatási rendeletek és kormányrendeletek akként kezelik a teljesen azonos hitet valló zsidóságot, mintha az különböző felekezetekre oszolnék.

Hencz Károly: Ezt tagadom, ez nem így van.

Bakonyi Samu: Én nem tartom ezt a mai alkalmat arra valónak, hogy a fájdalommas helyzet minden részleteire kiterjeszkedjem. Egyetlen súlyos sérelemre azonban igenis rá akarok mutatni, mert annak törvényes szabályozása a magyar alkotmányosság szempontjából is szükséges és elengedhetetlen. Ez a sérelem pedig az alkotmányellenes kormány vallás- és közoktatásügyi miniszterének, Lukács Györgynek, az az

ismert rendelete, amely a megbukott törvénytelen rendszerbe egészen kellemetlen módon magát törvényen túl téve, az érdekelt felekezet összességének megkérdezése, hozzájárulása és tudta nélkül káros praediciumot teremtett a zsidó felekezet bekövetkező és elmaradhatatlan országos szervezetével szemben.

En hiszem, t. képviselőház, hogy hová-tovább lesz rá idő és megfelelő alkalom, a mikor a Ház és a törvényhozás tüzetesen és behatóan foglalkozhatik minden itt tekintetbe jöhető szemponttal. Elzuttal a magam részéről csak azt kívánom jelezni, hogy ezen szempontok között legelső sorban irányadónak azt tartom, hogy a felekezet körében létező ellentéteknek békés elintézésére kölcsönös jóakarattal és megértéssel való alkalomadás által mód nyujtassék arra, hogy az egész zsidóság önmaga fejezze ki azt a kívánságát, hogy milyen szervezetben, egységesen-e vagy pedig elkülönített alakulásokban kívánja a maga egyházi feladatait és ezekkel együtt a magyar nemzet és a magyar állam iránti kötelességeit teljesíteni. (Helyeslés balfelől.)

Ennek az alkalomnak el kell érkeznie. A felekezet egyik illetékes tényezőjének emlékirata máris a leghivatottabb kezekben Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak (Eljenzés) elintézését várja. En hiszem, hogy ez az elintézés tulsóká nem késheik. Addig is megelégszem azzal, hogy kifejezést adjak annak a rendületlen meggyőződésnek, hogy épen a magyar nemzet és a magyar törvényhozás, a magyar nemzet törekvéseivel, vágyaival egybeforrt, eszmeiért lelkesülő magyar zsidóság viszonyait is a jogegyenlőségnek igazságai szerint és az 1848. XX. t. c.-nek szellemében kívánja rendeztetni.

Ebben a meggyőződésben ajánlom pártomnak nevében is a következő ellenindítványomnak elfogadását: (Halljuk! halljuk! Olvassa.)

Ellenindítvány. A kérvény tanulmányozás céljából kiadatik a kormánynak. (Élénk helyeslés balfelől.)

TÁVIRATOK

Horvátok a királynál.

Bécs, március 7. A horvát tartománygyűlés nevében ma adták át a királynak a feliratot Medakovics elnök és Grahovac alelnök. Medakovics hosszabb beszédet intézett ő felségéhez és azon reményének adott kifejezést, hogy a feliratnak a sajtóreformra vonatkozó része legjobban meg fog felelni ő felsége intencióinak.

Néppárti értekezlet.

Budapest, március 7. Az országgyűlési néppárt ma este 6 órakor gróf Zichy Aladár elnöke alatt értekezletet tartott. A tanítók fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatokat tárgyalták és azokat elfogadták.

Az új memorandum.

Budapest, március 7. A gör. keleti oláh püspökök ma adták át Apponyinak a püspöki kar memorandumát a tanítói fizetések rendezése tárgyában. Metianu János metropolita röviden rámutatott az oláh dászkalok sérelmére. Apponyi Albert gróf átvette a memorandumot, de kijelentette, hogy érdemileg nem szólhat, mert tartalmát nem ismeri, de szokatlanul éles hangon hívta fel az oláh püspöki kart, hogy ne igrassanak és hassanak oda minden módon, hogy a pópák se iz-

gathassanak, mert — mert jegyezte meg fenyegető hangon — az izgatás káros hatással lesz egyházukra. Ha eljön az ideje, akkor majd a gör. kel. felekezet tanítóinak a sorsáról is gondoskodni fog. Az oláh püspökök hosszú orral távoztak Apponyitól és az a véleményük, hogy a memorandumnak nem lesz sikere.

Wekerle Bécsben.

Budapest, március 7. Wekerle kormányelnök ma délután 5 órakor Popovics Sándor államtitkár kíséretében Bécsbe utazott.

Zendülés a kaszárnnyában.

Páris, március 7. A hadügyminisztériumnak azon kommunikációjával szemben, hogy a Szent Leó kaszárnnyában részeg katonák összeverekedtek, több lap azt állítja, hogy e kihágás valóságos zendülés volt. Kilenc fogházbüntetésre ítélt katona takarókat kért és midőn Booser őrmester e kérelmüket megtagadta, számos tüzer annak szobája elé állott, revolverlövéseket tett és csak több altiszt közbelépésére szüntette be a tüzelést. A lapok további jelentése szerint a katonák elkeseredése oly nagy az altisztek ellen, hogy azok csakis felfegyverkezve merik elhagyni szobájukat.

Jutalom a vasutasoknak.

Budapest, március 7. Azt a félmillió korona jutalmat, amelyet Kossuth Ferenc utalványozott a vasutasoknak, három napon belül fogja utalványozni az igazgatóság, még pedig az üzletvezetőségek javaslata alapján. A jutalmat kizárólag azon kisebb fizetésű alkalmazottak közt fogják szétosztani, akik a legfáradságosabb szolgálatot teljesítették a zord, téli időjárás alatt.

Elítelt kivándorlási ügynökök.

Kassa, március 7. A rendőrség 3 kivándorlási ügynököt leplezett le, akik tomédek visszaélést követtek el a Felvidéken és a kivándorlásra csábították a népet, különösen pedig a hadköteles sorban levő legénynépet esempézték át a határon Amerikába. A főbűnöst, László Fülöpöt 2 hónapi elzárásra és 600 korona pénzbírságra ítélték, amely pénzbüntetés nem fizetés esetén további 30 napi elzárásra átváltoztatható; a bűntársak, a „felhajtók”, Lőb Samu és Tolnai Armin 300—300 korona pénzbírságot kaptak.

Minisztertanács.

Budapest, március 7. Ma délben 12 óra után minisztertanács volt a képviselőház miniszterelnöki szobájában, amelyben a kabinet minden tagja részt vett, még Jekelfalussy honvédelmi miniszter is, aki Abbáziából jött haza. A folyó ügyeken kívül a kiegyezés ügyében is tárgyaltak. A tanácskozás két óra hosszat tartott.

Osztálysorsjáték.

Budapest, március hó 7. Az osztálysorsjáték mai húzásnál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 25.000 koronát nyert: 85872. 20.000 koronát nyert: 112064. 15.000 koronát nyert: 97187. 3000 koronát nyertek: 27922 90188. 2000 koronát nyertek: 78337 94828. 1000 koronát nyertek: 23669 83729 94239. 500 koronát nyertek: 564 2066 1256 19013 25196 32633 35626 36681 44538

47243 52555 54144 54415 57456 63008 72837 74709 86972 100284 110811 122296. A többi kihuzott szám 200 koronát nyert.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Asszonyok bünszövetkezése. Hajduböszörményben Lévai Imréné 33 éves és Jánosi Gergelyné 26 éves parasztnyenyec-kék összebeszéltek, hogy együtt fognak működni a lopás bűnös, de jövedelmező terén. Az együttműködés eredményes is volt, a mennyiben Léc Sándor ottani gazda házába a kerítésen átmászva behatoltak és onnan székeket, edényeket loptak el; később Sajtos Sándor tanyájából loptak tengerit és főzeléket, majd Barak Ferentől ágyneműket. Az eladásnál a két asszony rajta vett a manipulációkon és a törvényszék elé került, amely tegnap Lévainét hét havi, Jánosinét hat havi börtönre ítélte jogerős ítélettel.

§ Fél évi börtön a tányérokért. A múlt év novemberében Szilasi Balázs hajdusoboszlói lakos felment Áron Dávid padlására és onnan evőeszközöket lopott el. A debreceni törvényszék tegnap tartott főtárgyalásán Szilasit lopás miatt 6 hónapi börtönre ítélte. Szilasi felebbezett.

HIREK.

Örült a császár hangversenyén. Berlinből táviratozza tudósítónk: A tegnapi nagy udvari hangversenyen, melyet sok meghívott vendég jelenlétében a királyi kastély fehér termében tartottak, a szünet alatt sajtóságos dolog történt. Kevéssei a szünet beállta után hirtelen riadót jelző dobpergés hangzott. Mindenki a helyére sietett. Vilmos császárt a szünet váratlan félbeszakítása nagyon meglepte, azonnal kutatták a szokatlan eset okát és kitént, hogy az udvari operai zenekar egy Kupke nevű tagján hirtelen elmezarav vett erőt, a dobhoz állt és erősen megergette. Strauss Richárd udvari karmester intézkedése folytán az örület a teremből azonnal eltávolították.

Kettős öngyilkosság a vasúti kocsi-ban. Brassóbol surgonyzik: A Boroszló és Lissa közti Oberniek állomáson a vonatvezető egy vasúti kocsi-ban két fiatalember holttestére akadt, akik a vonaton menet közben öngyilkosságot követtek el. A dologra úgy jöttek rá, hogy a vonatvezető az illető másodosztályú kocsi-ból vért látott folyni. A nálunk talált levelekből kiderült, hogy egy poroszországi nevelőintézet növendékei és hogy végzetes tettüket életuntagság miatt követték el. Meg kell jegyezni, hogy az egyik tizenhat, a másik tizenhét éves.

Ingatlanok forgalma.

Csige Imre és neje Kecskés Zsuzsanna veszik a debreceni 615. sz. tjkvben foglalt 4 hold 350 négyszögöl ondódi földet Kenderesy Lajos és társaitól 4000 kor.

Nagy József és neje Tamás Mária veszik a debreceni 2760. sz. tjkvben foglalt 2 1300 négyszögöl ondódi földet Szücs Zsuzsanna Kulcsár Gábor és társaitól 2000 kor.

Tar Bálint és neje Kecskés Julianna veszik a debreceni 1737. sz. tjkvben foglalt 3 hold 150 négyszögöl ondódi földet Major Mihály és társaitól 2600 kor.

CSARNOK.

Magda.

— Regény. —

Irtá: Than Gyula.

(Folytatás.)

Nem telt bele félóra és a társaság tagjai már utban voltak Barlaiék felé. Nem messze laktak Korlaiék és az utat gyalog

tették meg. Rágoldi Dezső közel a Barlaiék lakásához egy kávéházba ment be s ott várta be azt a félórát, amely után ő is felmehetett Barlaiék lakására.

Korlai ment elől s nyomon követte őt felesége, leánya, Károly bácsi, Magda. Az emeleten a tágas és délszaki növényekkel dusan díszített előszobában már Barlai, a furfangos asszony férje fogadta őket. Nagyon megörült a váratlan és tömeges látogatásnak.

— Minek köszönhetem ezt a kedves meglepetést? — kérdezte Korlaitól, akit nagyon melegen üdvözölt s hasonló előzékenységgel köszöntötte a társaság többi tagját is. Mindenkez volt egy kedves szava s nem győzte eléggé hangsúlyozni, hogy mennyire örvend a kedves látogatásnak.

— Itthon van-e kedves neje ő nagysága? — kérdezte Korlai.

— Igen.

— A mi látogatásunk tulajdonképpen neki szól.

— Parancsoljanak besétálni. A feleségem bizonyára épp úgy, sőt még jobban is fog örvendezni, hogy ilyen kedves vendégek tisztelték meg látogatásukkal.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Dr. Fráter Pál nagyváradi ügyvéd nyilatkozott ellenem a helyi lapokban. Azt írja, hogy úgy értesült, hogy én valótlán állításokra ragadtattam magam. Dr. Fráter Pál ebben a nyilatkozatában egyszerűen valótlant állít, mert ő nem értesült senkitől, amennyiben én nem a háta megett nyilatkoztam, hanem tanuk által aláírt ajánló levélben írtam meg neki a felele táplált véleményemet, amit e kelyen reprodukálni nem akarok.

Debrecen, 1907. március 7.

Mandel Dezső.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Mis Maud
Gwendolen Allan
amerikai táncművész nő fellepte
ma este 8 órakor a Bika-szálló dísztermében

MŰSOR:

I. Rész.

Áve Mária	Schuberttől.
Valse	Chopinótól
Mazurka, Fis moll)	Chopinótól.
Mazurka, Gis moll)	Mendelssohntól
Zavaszai dal	Chopinótól.
Gyászinduló	Rubinsteintől.
Valse caprice	

II. Rész.

Salome álma.

Egy táncképlet, eredeti arabs és héber melódiákkal a 4-ik századból.

Jegyek Hegedűs és Sándor könyvkereskedő cég pénztáránál kaphatók Kossuth-u. 11. 2, 3, 4, és 6 kor. árakban.

EGY ügyes bejárónó azonnal felvétetik Kazincsi utca 2.

Utazásra

nagyon alkalmas a rövid idő alatt bebizonyult egészségi

SARG-féle

Kaladont

a legkitünőbb fog crém

a fű tisztán tartásához. Nem elég csak a fogviz a foghútra lerakodott kártékony tisztátalanságot nem viszi le, csakis hogy ha valami fog cémmel használjuk. Erre legjobban ajánljuk a Sarg-féle Kaladont, mely az egyedüli kitűnő fogtisztító szer.

Nyelviskola

feelnöttek oktatása.

Szécsenyi-u. 19. sz.

Német, Francia, Angol

társalgó és irodalmi nyelv.

Hivatalos órák egész délután,

T. c.

Szíves tudomásra hozzuk, hogy

ügyvédi irodánkat

Csapó-u. 21. sz. a. megnyitottuk

Debrecen, 1907. február hó.

Dr. Bay András

és

Dr. Horogh Pál

ügyvédek.

SZÖNYEGHÁZ!

Egész

Uj szállitmány

érkezett 268

Valódi

perzsa szőnyegek

Óriási választék!

Jutányos szabott árak!

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza

Debrecen, Kossuth-u. 5.

Személy hitel! Kezes és kezes nélküli katonatisztek, papok, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, nyugdíj jogosult hölgyek, és magánosoknak 1/4-20 évig terjedő időre tőkeamat törlesztéssel! Különlegesség: A párisi-bécsi enqueté értelmében tőkésítjük a jövedelmet.

4%! 4%! 4%! 4%!

Jelzálog hitel. 300 koronától feljebb I., II. és III. helyre földek, városi- és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdő épületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányák, a becsérték 1/4 részéig.

Építési hitel építésfélben lévő ingatlanokra 2 és 3 részletben, oly arányban, amely arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósok konvertálása! Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan elsőrangú intézetek által. Elsőrangú ajánlatok! Kérjen prospektust! Válaszbélyeg melléklendő!

Meller L. Egyed.

Budapest, V. Koháry-utca 19.

LASZLO ZSIGMOND ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA:

nagy és kis állatok részére Csapo-u. 30.

* Megérkeztek a * tavaszi ujdonságok

costümökre és ruhákra

angol és divatkelmek bársonyok, díszek,

Kontsek Kornél

női és uri divatruházában

Debrecen, Kossuth-utca 1. szám.

Minták kívánatra készséggel küldetnek. 113

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényesen védett

„TRIAS”

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a legelhanyagoltabb hügyes-folyást megszünteti.

Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.

Köszvény, Csuz, Reuma, fő- és fogfájás ellen a 8929

PAPP L.-féle

„MENTHOLIN”

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főntieket titoktartás mellett küldi PAPP L. gyógyszerész

Tiszaszentimrén.

Főraktár Debrecenben

Tóth Béla gyógyszerésztárában.

Tavaszi nődivat ujdonságok

Sima- és mintázott női kosztüm és divatkelmekből

gyönyörű választékot tartunk.

Angol- és francia blouz szövetek a legújabb kivitelben.

Divat blouz selymek,

a legelőkelőbb beszerzési forrásokból.

Fekete- és színes napernyőkben remek választékban

Állandó nagy raktár:

Fekete gyászkelmekből.

Szabó Sajos Fiai vászon divat és szőnyegruház.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

A Harmat-Créme

arcoszejtő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higányt, sem oltot nem tartalmaz, a legrovidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát, (mitesser) s bőrbajokat. Kisimítja a ráncosodni kezdő arcot s azt fehére, simává és fűdév teszi. — Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zsiroz, tehát nappal is használható. — Hatása gyors és biztos.

Egy févely Harmat-Créme 1 k.

Készítőhelye s főraktár

MIHALOVITS JENŐ győgytára

Debrecen, Főpiac 31., városháza szomszéban.

MODERN LAKOHÁZAK VILLÁK

valamint egyéb

épületek tervezését

és felépítését, művezetést épületbecslést stb. vállal,

Pavlovits Károly

9098

műépítész

Debrecen, Kossuth-utca 28. szám.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.

Óriási választék érkezett

valódi Perzsa és keleti szőnyegekben

Indiai nyomat — Indiai himzés

Parawanok — Papucok stb.

Japán és Perzsa különlegességek

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

! OLCÓSÓ ÁRAK!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélnem tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be- küldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„H. CSILLAG K. GY.” címen levél van a kiadóba.

Ajánlat.

FEHÉRNEMŰ varrónő ajánkozik házhoz és vidékre is elmegy. Cím a kiadóba. 956

TANULOK fizetéssel felvételnek Löwy F. cégnél.

VALÓDI quedinburgi répa magvak eredeti ólomzárolt 50. és 25 kgr-os zsákokban legolcsóbban beszerezhetők Ullmann Salamon fűszer, gazdasági cikkek nagykereskedésében, Piac utca 81. Telefon 382. 913

ELSŐRENDEŰ belgái kék uszó kocsikenőcsőt igen olcsó árakban árusít Ullmann Salamon fűszer és gazdasági cikkek nagykereskedése Piac utca 91. 912

KIADÓ lakás. Két szoba, konyha, kamara, külső udvar jó vízü kuttal és pince. Homokkert II. járás 142. szám. 990

ÜGYES varrónő ajánkozik házakhoz, esetleg otthon is vállal. Arany János utca 16. 906

HARISNYAKÖTŐ IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyás Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

SAJÁT termelésű martinkai bor literre 30 kr. Szent-Anna utca 30. 572

Kereslet.

SZÖLLŐMUNKÁS (vincellér) 7 hold szőlőbe kerestetik folyó év április hó 1-től, hol megmondja a kiadóhivatal. 979

IRODAI gyakornok felvétetik Ullmann Salamon fűszer nagykereskedésében Piac-u. 31. 973

MAGYAR-néme perfekt irással fiatal embert bármily irodai állást keres. Cím a kiadóba 963

GYERMEKTELEN házaspár házmesternek felvétetik Simonffy utca 29. sz. Ugyanott ügyes varró leányok felvétetnek. 982

EGY gyakorlott varróleány felvétetik. Csók-utca 3. szám. 987

KORREPTITÓRNAK hetedik gimnazista felvétetik. Cím a kiadóba. 988

KÖNYVELESBEN jártas kiszolgáló kisasszony felvétetik, ha németül tud előnyben részesül. Goldstein Karolin Piac utca 985

Eladás.

ELADÓ öndódi föld 7 hold 350 négyszögöl. Ertekezhetni Kardos László Kossuth utcai üzletében. 961

EGY jó karban levő Schuttleworth féle 8 lóerejű cséplő gép kedvező fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Ertekezhetni Hajduböszörményben Kocskemény Lajos Közgazdasági bank főkönyvelőnél. 981

CSILLAG utca 53. sz. üzlettel bíró ház italmérségi joggal allandóan fentartva eladó vagy bérbe kiadó. 900

KÉT hónapos valódi angol Foxterieur kutya (egy pár) eladó. Cím a kiadóba. 984

15 HEKTOLITER újítai bor eladó. Homok-utca 187. 989

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a „DEBRECENI UJSÁG” részére a kiadóhivatalban, Lamprecht-ház, Piac-u. 42

Mellfűző műtermem

megnagyobbítva, a volt helyiséggel szembe Piac utca 61. szám alá, az utcára nyíló helyiségbe helyeztem át, a hol legújabb eredeti párisi facon után szabott mellfűző 9 óra alatt készül.

Óriási nagy árúraktár. Legolcsóbban kapható Tisztítás és javítás gyorsan és pontosan eszközöztetik.

Goldstein Karolin
Debrecen, Piac utca.

Máthé János

légszesz és vízvezetési vállalata
Debrecen, Péterfia-utca 19.

Telefonszám 321. 170

Légszesz, vízvezeték, angol closett, csatornazás, szivattyu, a legmodernebb fürdőszoba berendezési, gőzfűtési, központi vízmelegítő berendezések, saját készítményű erős fürdőkádak raktáron, kőagyag csövek raktáron; épület, bádigos munkák jótállás mellett és minden e szakmába előforduló javítások szakszerűen, gyorsan, jutányosan eszközöztetnek.

Egy mély furatu kut

elkészítésére vállalkozót keres a hajduböszörményi gör. katolikus egyház. Feltételek megtekinthetők. * lelkészi hivatalban.

Az árlejtés

f. év márc. 17-én d. e. 10 órakor lesz. 480

Parcellázás útján

több ezer hold szántóföld és legelő

Tisza-Csege határában, közvetlen a vasut mellett fekvő

„Nagymajor“-ból eladó.

Szántóföld ára katasztrális holdanként 600, legelőé 300 kor.

Jelentkezéskor T.-Csege község-házánál minden hold után 40 korona bánatpénz lefizetendő.

Szendrő Sándor

zongora és hangszerkészítő.

Ajánja legjobb gyártmányú

zongoráit és pianinóit

Gramofonjait

és nagyválasztékú

Gramofon-

lemezeket.

Javításokat és hangolásokat előnyös árban eszközöl. Zongorák bérbe kaphatók.

Üzlethelyiség Debrecen, Szt.-Anna-utca 3. sz.

A hajdudorogi

Ker. Fogyaszt. Szövetkezet

folyó hó 10-én d. u. 4 órakor tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre minden érdeklődőt tisztelettel meghív

az Igazgatóság.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel. A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepcsősejtű eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. „A. MOLL“ feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szerköszvény, csusz és meg-hülés egyéb következményeinél legismertesebb népszor.

Egy ónozett eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Moll gyermek szappanja

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készítik gyermek és bölgy szappan a bőr okszerű ápolására gyermekek s felnőttek részére. Ára darabonként 40 fill. Öt darab 1 kor 80 fill. Minden darab gyermek-szappan „Moll A.“ védjegyével van ellátva.

Főszéki küldés:

MOLL A. gyógyszerész

cs. és kir udvari szállító által.

Bécs Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvót mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.